

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Georgikon Campus

Mezőgazdasági mérnök

A kisbéri-félvér fajtajellege, tenyésztésének sajátosságai

Belső konzulens: Dr. Bartos Ádám
egyetemi docens

Készítette: Weisdorn Bianka
SFOIWT
nappali

Intézet/Tanszék:

Élettani és Takarmányozástani Intézet

Takarmányozástani és Takarmányozás-élettani Tanszék

Készthely

2023

Kulcsszavak: *kisbéri-félvér, küllemi bírálat, tenyésztés,*

Napjainkban teljesen átalakult a lovak használata és tenyésztési célja, én a sok-sok lófajta közül a kisbéri-félvért választottam hisz ez a fajta nagyon közel áll hozzám. Régen katonai célokra tenyésztették ezeket a lovakat, mára már pedig a sportcélú tenyésztés kerül előtérbe a piaci igényeket tekintve.

Szakedolgozatom irodalmi áttekintésének első felében kifejtem a magyarországi lótenyésztést egészen a kezdetektől melyet gróf Széchenyi Istvánnak és Wesselényi Miklósnak köszönhetünk, ezt követően kitérek Batthyányék szerepére, hiszen az ő birtokuknak köszönhető, hogy Magyarországon elkezdődött a kisbéri-félvér tenyésztése. Miután elkobozták a családtól a birtokot, megalakult a területén a Kisbéri ménes. Az ezt követő részben bemutattam a Ménés működésének alapjait és célját, kiemeltem néhány nevesebb lovat, akik fellelhetőek voltak és a fedeztetések alapjait képezték.

A témához kapcsolódóan a Ménés története után a kisbéri-félvér jelenlegi helyzetéről írtam, hogy jelenleg kinek a szabályozása alatt áll a fajtafenntartás.

A második szakaszban kitértem a fajta hasznosítási irányaira illetve néhány kiemelkedő lóra a múltból, mint például Pillangó és Apátipusztai Őzike. Ezt követően a fajtában elfogadott fedezőménekről írtam illetve a tenyésztési módszerekről melyek alapján az így született csikó elfogadott lesz a fajtában. Elengedetlennek tartom a téma alapos kifejtéséhez, hogy feltüntessem a leendő fedezőménekkel szemben felállított követelményeket és a kategóriákat, amelyekbe sorolhatják őket.

A következő fejezetben a küllemi bírálati módszerekről írtam, kifejtettem a típusait illetve, hogy mikor melyik módszert szokták elsősorban alkalmazni. Miután egy általános áttekintést tettem a bírálati módszereket tekintve, célzottan írtam a fajtáról, az értékmérő tulajdonságairól és a tenyésztés során előforduló küllemi hibákról, amelyek kizáráshoz vezethetnek a tenyésztésből.

Az irodalmi áttekintés utolsó fejezetében a Lóska Ménésnél tartott kisbéri-félvérek ménvizsgára való beutalójáról írtam, kifejtettem a Ménés történetét illetve kiértékeltem a sikeres beutalót szerzett lovak bírálati lapját melyet mozgás- és küllemi bírálati eredmények egyaránt vannak.

Az utolsó fejezetem egy kutatásra irányul melyben mások véleményét kérdeztem, elsősorban arra voltam kíváncsi, hogy mit gondolnak a kisbéri-félvérről, miért választották ezt a fajtát, mire használják és szerintük mennyire keresett a piacon. Néhány kérdésem a tenyésztésre vonatkozott, hogy mondják el a véleményüket milyen célt kellene követnie a kisbéri-félvérnek, hogy

fennmaradhasson és fejlődni tudjon, erről készült is egy diagram melyben összeszedetten látszik, hogy mennyire megoszlóak a vélemények ezzel kapcsolatban.

Úgy gondolom, hogy a jövőben még sok szép eredményt érhet el a fajta. Fontos, hogy ne hagyjunk elveszni egy ilyen csodálatos őshonos fajtát, hiszen mint kiderült a kutatásom során is, sokan univerzális lóként tekintenek a kisbéri-félvérre, aki tökéletes lehet sport, hobbi és akár családi lónak is abból a célból, hogy megszerettesse a gyerekekkel már fiatal korukban ezt a sportágat, hisz mint tudjuk a lovaglás nem csak a testnek, de a léleknek is jót tesz